

להיות לפתע בקונסוזום

אתה זוכר, לפני שבוע, עוד צחקו לתוך פניך; „שלום עכשיו“ — אתה נורמלי?! „עם ערבים?! עם מרצחין?!“

שלום עכשיו, בעוד חודשיים, שלום עכשיו. שלום בטוח. גם „הליכוד“ מדביק „שלום“ — היום נגמר כבר הוויכוח.

ב„אגד“ כבר עושים תחשיב של שן קאהיר — אילת — סעודיה והמחיר הוא דווקא זול. (הם בטח יבקשו סובסידיה)

ו„תור-עולם“ ת'כרטיסים החל למכור כבר למצריים לסוף-שבוע על הנילוס — מי לא ייצא בעוד חודשיים?

גם הצבא קיצץ בתקן. המילואים — ליד הבית... ורק ה„פייטרים“ שלנו עוד מחפשים שם את הצמיד.

צוויקריאה — רק בפרוטקציה ורק בשוחד מחלקים והגברים ממש בלחץ — למילואים כבר מחכים.

משעמם נורא בארץ — והשלווה הזאת הורגת גוש-אמונים שוב התנחל — ליד מיצפה-רמון בנגב.

ורק מכבי תל-אביב תפסה אתמול את הכותרת כי העיתון משעמם — הכל רק בורסה, כדור-רגל.

קרבות מרים בניקראגואה או באפריקה המתעוררת. אצלנו שקט פסטורלי, ממש קשה למצוא כותרת.

נו, איפה הם ימי-הזהור של פעולות-הגמול קשה; של הקטיושות והטנקים של כוננות והתשה...

של אופוזיציה קצת לוחמת, של קואליציה מתפרקת, של מחאה שהיא אילמת, וממשלה שהיא חורקת.

להיות לפתע בקונסוזום — להיות לפתע עם הרוב ולהצביע בשביל בגין (!) — ביד רועדת, עם מכאוב...

להיות לפתע בקונסוזום — מן „השוליים“ כבר לצאת. ולא להיקרא עוד „רק“ח“ או „שמאלני“ או סתם „בוגד“...

להיות לפתע בקונסוזום — ובוויכוח בסלון הבוויכוח עם כלל החבר'ה — מול המיעוט עם הקלון.

להתפעל ממש מבגין כשהוא יורד מן המטוס: תביטו, חבר'ה, איזה גבר! תביטו, חבר'ה, איזה בוס!

„איזו שמכותיות שרמנטית איזה מנהיג — ממש גדול! רק איש כמוהו, איש כמוהו, יכול גם להחזיר... הכל!“

להיות לפתע בקונסוזום — להתפעל ממר דיין (המנוול אשר אתמול היה צבוע כמו תן).

וויצמן וייצמן — איזה גבר, אתמול היה מיליטאריסט אבל הביטו איך הצליח להיות לפתע „דפיטיסט“.

אני איתם, כאן, בקונסוזום; איזה פרוגע, מה נפלא. שזה הפגנה של „השוליים“ כבר לא תוציא אותי מכאן.

כל-כך נחמד לקרוא כותרת ולא לבוא עוד בוויכוח עם הירקן, עם הגנתו, ועם אנשי „שלום בטוח“.

כולם אתמול הצביעו בגין; „הוא לא יחזיר ודאי אף שטח!“ הם גם היום תומכים בבגין; „בשביל שלום — נו בטח, בטח...“

נו, לך ספר להם, בעצם, שבגין התקרב אליך. זאת הרגשה כל-כך פנטסטית — אתה יוצא כבר ממלך!

של הפגנת המון, בשער או בכיכר של צי'צ', במים. של מיצעדי שלום ביער. של המיעוט, של „השוליים“.

לצאת פתאום מן „השוליים“ — כשהקונסוזום בא אליך — זה כמו לצאת מתוך המים — זה כמו לצאת מתוך כליך.

כבר אין על מה לריב עם מוטי גבר פליכס שוב לא בר-ויכוח כי הוא נותר רק עם גאולה — אני כבר עם הרוב — בטוח.

משעמם פה בקונסוזום. שלווה כזאת של בתי-ענה — אולי כדאי לצאת החוצה, להצטרף לרב כהנא!?

עם לוויגור לעלות ההרה ועם חנן פורת להיות. להתנחל שם בחווארה ולהפגין עם מטריות...

כן, שוב לצאת אל השוליים להיות מוקצה. להיות נזעף. כי הקונסוזום, תוך יומיים, ממש יצא לי מן האף...

אבי אורן, פתח-תקווה

עדנה פוליטית. היא נמצאת בעמדת מיקוח דו-תכליתית. המערך נוקט עמדת חיזור אחריה על מנת להחזירה ל„ברית ההיסטורית“ שהתכרסמה בימי ממשלת רבין. דווקא העובדה שאין המפד"ל מציגה במרבית הרשויות המקומיות מועמדים משלה לראשות הרשויות מחזקת את עמדות-המיקוח שלה.

כבר עתה, נעשות העיסקות בשטח עם המפד"ל בהיקף הרחב ביותר שידעה החברה הישראלית. תרומתם של חלקי ד"ש במערכת הבחירות המוני-ציפאליות היא שלילית עוד יותר. באחדות מערי ישראל מנהלים יוצאי ד"ש מו"מ קואליציוני כבר עתה. אין הם מתכוונים להציג מועמדים לראשי ערים מחשש שייחש-פו קבל עם דלותם הפוליטית ורפינום הציבורי. על-פי כל האינדיקציות ד"ש היא נחלת ההיסטוריה. לפלגיה אין כימעט קהל בוחרים, אך יש להם מוסדות. וכמה מאות עסקנים פעילים. הגנרלים הסינים של התנועה הדמוקרטית נעדרי הדיוויזיות מנסים כבר בשלב זה לשכך את פעילותם ברשימות המועמדים השונות. לכן משבשות המפד"ל מראשיתו והתנועה הדמוקרטית מכאן את מגמות המחוקק לבחירות אישיות של ראשי-ערים. הן משרישות את הטכססנות הקואליציונית וההס-דרים הסמויים של בנאי המיפלגות.

אנו עדים למסכת של עקיפת רוב מגמות המחוקק מצד המיפלגות העיקריות ובעיקר מצד הליכוד, המפד"ל והתנועה הדמוקרטית. מצער להיווכח כי יכולתן של מיפלגות אלה להונות את ציבור הבוחרים עדיין רבה. סביר להניח שהרגלי פיצול ההצבעה טרם נמוגו. על כן יש לקרוא לציבור לעשות שימוש נאות בזכות הבחירה שלו.

ניסיון הבחירות לכנסת התשיעית אינו חיובי במיני-חד. דומה שציבור בוחרים גדול נופל במלכודת הפע-לולים ועיצוב המוצר, מבית-מידרשם של חברות ליחסי-ציבור, המכסות טפחיים רדיוזות בטפח כוח-מיכנה.

פרופ' שבה וייס, חיפה

בחירות אישיות - מיתוס ושיברו

וישבים נוספים. ב-1973 היא הגיעה לשיאה. בחיפה נבחר יוסף אלמוגי תוך פיצול הצבעה ניכר לטובתו; בתל-אביב זה קרה לשלמה („צי'צ“) להט; בערד — לשוחט; בקריית-טבעון — לעמי בן-דוד ובקריית-שמונה — לאברהם אלוני. למעשה התקיימו ב-1973 מעין „בחירות אישיות“ באמצעות פיצול ההצבעה. מהיבט זה היתה החקירה של 1975 מיותרת לחלוטין, שכן תהליך הבחירה הטבעי שנוצר בהווי ההצבעה הניב תוצאות דומות לאלה שעשויות להתקבל בבחירות אישיות.

זו היתה גם האזהרה לעסקני המיפלגות. הם משתד-לים מאד להשתלב בשיטה החדשה כדי לכוונה ולהשיג באמצעותה את אותן התוצאות שהיו משיגים בעבר: השפעה מכרעת על איש של החלוקה הפוליטית ביש-ראל לשם אספקת תעסוקה, פרנסה ועוצמה פוליטית לאנשי שלומן של האוליגרכיות המיפלגתיות.

לפנינו חיזיון מובהק של „SPOILED SYSTEM“, שאיפיינה את שיטת חלוקת השלל של שנות ה-50. אולם אז היו מחלקי-השלל שרגא נצר, לוי אשכול, יוסף ספיר, יוסף סרלין ושכמותם: אישים בעלי שורשים תנועתיים, ניסיון מוניציפאלי רב, שתפוקתם היתה בעלת איכות אחרת. אך גם ידם של הללו לא הגיעה אל הערים הגדולות והבינוניות. לכל היותר היתה להם השפעה על אחדות מערי-העולים, עיירות-הפיתוח ופה ושם השיגו הצבת אנשי-שלומם בשימות המועמדים. דווקא לקראת הפעלת החוק החדש, מתהדקת טבעת ההשפעה המיפלגתית-עסקנית סביב מערכת המינויים. יתר על כן: כדי להשיג את המיכה במועמדי המיפ-לגות לראשות הערים מתנהל כבר עתה משא-ומתן אינ-טנסיבי רב-תכליתי בין עסקני המערך והליכוד ובין עסקני המפד"ל וד"ש. נראה כי למפד"ל תהיה עתה

בראשית נובמבר אמורות להתקיים הבחירות לרשויות המקומיות. 152 רשויות מקומיות, כעיריות ומר-עזות-מקומיות, ייבחרו בשלב ראשון וזמן מה אחר-כך ייבחרו עוד 51 מועצות איזוריות. במדינת-ישראל, אחת הקטנות במדינות תבל, פועלות 203 רשויות מקומיות. בראש כל אחת מהן: ראש-רשות, חבר סגנים, חברי מועצה, ראשי ועדות המועצה וחברי ועדות. כן נב-חרות ברוב הרשויות המקומיות מועצות דתיות מקב-לות, על ראשיהן, סגניהם וחברי ועדותיהן. לצד אלה, מכהנות ברשויות מקומיות אחדות מוע-צות-פועלים על מזכיריהן, חברי מזכירותן וחברי מלי-אתן. אלפי עסקנים, פעילי-ציבור וראשי-קהל, מוציאים לחמם מן השלטונות המקומיים.

ביטלון המיקומי נושבת רוח מיפלגתית. פרנסיו יושבים אחר כבוד בוועדות מינויים (או „מטבחים“). חקיקת חוק הבחירות האישיות לראשי רשויות-ב-1975, היתה שבחינת מנא מנא תקל ופרסין לעסקני המיפלגות. הטיה החדשה נועדה לחזק מגמות, שהחלו להתפתח בלאו הכי, של פרסונליזציה בתחום הפוליטי-קה המקומית. החוק החדש היה אמור לאפשר לאי-שים לא-מיפלגתיים להגיע לראשות המקום ולשחרר את מועמדי המיפלגות מצבת השליטה של עסקני המקום. המגמה של התרופפות שליטת הסניף המיפלגתי הת-פתחה עוד באמצע שנות ה-60. כבר ב-1965 היה פרי-צול הצבעה ניכר בין הבחירות לכנסת לבחירות לשל-טון המקומי. באותה עת, העדיף הקהל הירושלמי את טוי קולק והוא זכה ב-30% מקולות הבוחרים, למרות שמיפלגתו רפ"י זכתה רק ב-6% מבוחרים ירושלים. דומה היה המצב גם בחדרה ובאשקלון. בבחירות של 1969 התפשטה התופעה של פיצול ההצ-בעה לאשדוד, קריית-אנוו, ראשון-לציון, רמת-השרון